III KS 7/25

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 lutego 2025 r.,
wa posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
w sprawie **J. C. (C.)**
oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.,
z powodu skargi obrońcy oskarżonego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 30 października 2024 r., II AKa 198/24
uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 18 grudnia 2023 r., VI K 155/19,

p o s t a n o w i ł

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

J. C. został oskarżony o to, że w okresie od 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. w K. pełniąc funkcję Dyrektora Zakładu Opiekuńczo- Leczniczego w K. przy ulicy W., działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz w celu uzyskania dla ww. zakładu zamówienia publicznego - finansowania od instytucji dysponującej środkami publicznymi, tj. Narodowego Funduszu Zdrowia, doprowadził NFZ do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie nie mniej niż 4.096.219 zł i 53 gr w postaci środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów leczenia pacjentów w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w K., przy ulicy W., za pomocą wprowadzenia w błąd przedstawicieli [...] Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia co do rzeczywistego stanu zdrowia pacjentów ww.

placówki, podawanych im preparatów, stosowanego wobec pacjentów leczenia, poprzez przedkładanie poświadczającej nieprawdę, a także nierzetelnej dokumentacji oraz nierzetelnych, pisemnych oświadczeń dotyczących okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Okręgowego w Krakowie wyrokiem z dnia 18 grudnia 2023 r., w sprawie VI K 155/19, na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego J. C. od popełnienia czynu zarzucanego aktem oskarżenia oraz orzekł, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Wyrok Sądu II instancji został zaskarżony przez prokuratora, który zarzucił mu obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku oraz obrazę przepisów prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, wyrokiem z dnia 30 października 2024 r., sygn. II AKa 198/24, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie.

Skargę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie wniósł obrońca oskarżonego, który zarzucił w niej naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział VI Karny z dnia 18 grudnia 2023 r., sygn. akt VI K 155/19 w oparciu o (pozbawione podstaw) uznanie, iż zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego (i to zaledwie w stosunku do 7 ze 171 zarzucanych przypadków), podczas gdy Sąd Apelacyjny w Krakowie nie dokonał pełnej i należytej kontroli instancyjnej, nie odnosząc się w jakimkolwiek zakresie do szeregu przesłanek i argumentów przemawiających za wydaniem wyroku uniewinniającego przez Sąd I instancji, przez co wydanie wyroku uchylającego wyrok Sądu Okręgowego jest co najmniej przedwczesne. W związku z tym zarzutem obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie w całości i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga na wyrok sądu odwoławczego może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu

uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie, uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z kolei art. 454 § 1 k.p.k. stanowi, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie.

Podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji, w którym oskarżony został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu był art. 454 § 1 k.p.k. Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, że dokonana przez ten Sąd kontrola wydanego wyroku z perspektywy zarzutów apelacji wniesionej przez prokuratora, zwłaszcza kontrola oceny dowodów przeprowadzonych w 7 przypadkach (innymi słowami - w odniesieniu do 7 ze 171 zachowań składających się na zarzucany oskarżonemu czyn ciągły) pozwoliła na stwierdzenie, że w odniesieniu do tych przypadków oskarżony zrealizował wszystkie znamiona czynu mu zarzucanego. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie potwierdza przeprowadzenie przez ten Sąd analizy zgromadzonych w sprawie dowodów.

Skarżący zarzucił, że przeprowadzona przez Sąd II instancji kontrola dotyczyła tylko 7 przypadków, a jednocześnie Sąd nie wziął pod uwagę przesłanek i argumentów przemawiających za uniewinnieniem oskarżonego. W zakresie tej ostatni części zarzutu, to rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu skargowym nie jest ponowne przeprowadzenie kontroli apelacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do oceny prawidłowości kontroli odwoławczej, tak jak czyni to na potrzeby kasacji. Zakres rozpoznania sprawy w postępowaniu skargowym jest bowiem bardzo ograniczony. Postępowanie to ma na celu jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 czerwca 2021 r., III KS 1/21; z dnia 31 maja 2021 r., V KS 13/21).

Odnośnie zarzutu dotyczącego przeprowadzenia kontroli odwoławczej tylko w odniesieniu do 7 zachowań oskarżonego, których dotyczyła apelacja prokuratora,

to Sąd Najwyższy w pełni zgadza się ze stanowiskiem wyrażonym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18 (OSNKW 2018, z. 11, poz. 73), w której stwierdzono, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Analiza przedstawionych przez Sąd Apelacyjny w Krakowie dowodów zebranych w odniesieniu do wspomnianych już 7 zachowań składających się na zarzucany oskarżonemu czyn ciągły pozwala na stwierdzenie, że ta decyzja nie była przedwczesna.

Fakt, że wywody Sądu II instancji dotyczą stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących oceny dowodów w odniesieniu tylko do tych zachowań, a zarzucany oskarżonemu czyn odnosi się do 171 zachowań, nie wpływa na zmianę oceny tej decyzji Sądu II instancji. Zarzucane oskarżonemu zachowania składają się bowiem na jeden czyn ciągły z art. 12 § 1 k.k. W związku z przyjęciem, że stanowią one jeden czyn zabroniony stwierdzenie nawet odnośnie tych kilku zachowań zaistnienia podstaw do skazania oskarżonego uniemożliwia wydanie wyroku uniewinniającego w stosunku do zarzucanego jako jeden czyn, uznanego za przestępcze, działania. Stwierdzenie, że na podstawie zeznań świadków nie będzie możliwe dokonanie ustaleń potwierdzających przypisanie oskarżonemu, w zarzucanej formule, czynu powinno doprowadzić jednak do zmiany opisu czynu przypisanego i ograniczenia go jedynie do tych zachowań, co do których przeprowadzona ponownie ocena dowodów, zgodna z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., pozwoli na dokonanie ustaleń potwierdzających w tym zakresie akt oskarżenia. W związku z tym, że sąd odwoławczy nie był uprawniony, stosownie do treści art. 454 § 1 k.p.k. do wydania wyroku skazującego i rozpoznawał apelację wniesioną na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, był zobowiązany do przeprowadzenia

kontroli odwoławczej w zakresie zarzutów w niej podniesionych i takiej też oceny tych poszczególnych zarzutów dokonał. Sformułował – w efekcie tej analizy – wytyczne dla Sądu I instancji odnośnie dalszego postępowania (k.30-31), które bynajmniej nie ograniczają się tylko do kwestii (czego jednak nie dostrzega autor skargi) owych 7 zachowań oskarżonego „realizujących wszystkie znamiona opisu czynu wskazanego w akcie oskarżenia”.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]
[a.ł]